

Aan de raad van de gemeente
Renswoude
Postbus 8
3927 ZL RENSWOUDE

VERZONDEN 22 DEC 2021

DATUM	21 december 2021	TEAM	BEI / IBT Financieel toezicht
NUMMER	823C1A3D	REFERENTIE	Mw. M.W.J. van den Broek
UW BRIEF VAN	14-11-2021	DOORKIESNUMMER	06 – 361 034 55
UW NUMMER		E-MAILADRES	maria.van.den.broek@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	geen	ONDERWERP	Beoordeling begroting 2022

Geachte raad,

Wij hebben de door u vastgestelde begroting 2022 beoordeeld. In deze brief leest u onder welke vorm van toezicht uw gemeente in 2022 valt en wat dit inhoudt.

Bevindingen en beoordeling

U heeft de begroting 2022 van uw gemeente tijdig aan ons toegestuurd. De jaarrekening 2020 heeft u, met onze toestemming, later ingezonden dan de geldende inzendtermijn van 15 juli. Wij hebben beoordeeld of de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Dit betekent dat wij onderzoeken of de structurele baten ieder jaar de structurele lasten dekken en of de ramingen realistisch zijn. Wanneer de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, dan moet aannemelijk zijn dat dit evenwicht uiterlijk in het laatste jaar van de meerjarenraming wordt hersteld en blijft. Naar aanleiding van ons onderzoek komen wij tot de volgende beoordeling.

*Toezichtregime beoordeling 2022: **Repressief toezicht***

Toetsingscriteria en beoordeling

Ons oordeel baseren wij op de kaders en criteria genoemd in:

1. de Gemeentewet (artikel 203);
2. de Algemene Wet Bestuursrecht (titel 10:2);
3. het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
4. het gemeenschappelijk financieel toezichtkader GTK 2020 (gemeenten) van 9 april 2019;
5. onze begrotingsrichtlijnen en toetsingsaspecten (onze brief van 31 maart 2021).

Uw begroting is structureel en reëel in evenwicht. Dit betekent dat de structurele baten voldoende zijn om de structurele lasten te dekken. Ook het gepresenteerde meerjarenperspectief is structureel en reëel in evenwicht. U kunt uw begroting direct uitvoeren. Onze goedkeuring is niet nodig.

Wel verzoeken wij u om ons onderstaande stukken toe te sturen om zo de financiële ontwikkelingen van uw gemeente te kunnen volgen:

- de begrotingswijzigingen binnen twee weken na vaststelling;
- de documenten uit de Planning en Controlcyclus, zoals de kadernota en de voor- en najaarsrapportage.

Aandachts- en verbeterpunten

Wij hebben ons oordeel over het structurele en reële begrotingsevenwicht gevormd met behulp van de in het GTK 2020 opgenomen kaders en begrippen. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u kortheidshalve naar Hoofdstuk 7 van het GTK 2020.

De toetsing van uw begroting en meerjarenraming aan dit kader geeft aanleiding tot de volgende aandachts- en verbeterpunten:

- ***Bepaling structureel en reëel begrotingsevenwicht***

Uw gemeente voert structurele taken uit en u raamt daarvoor structurele baten en lasten in uw begroting. Om vast te kunnen stellen dat sprake is van een structureel evenwicht is belangrijk dat inzicht bestaat in welk deel van de baten en lasten structureel is en welk deel incidenteel is. Incidentele baten en lasten zijn de uitzondering. Deze uitzonderingen moeten daarom limitatief in het verplicht voorgeschreven overzicht van incidentele baten en lasten worden opgenomen.

Dit verplichte meerjarige overzicht (artikel 19 BBV) is weliswaar opgenomen in uw begroting maar voldoet niet aan de geldende regelgeving (BBV). Ook is een adequate toelichting verplicht. Praktisch betekent dit dat u dient te onderbouwen waarom een last of een baat incidenteel is. U heeft een toelichting opgenomen, maar daarin maakt u onvoldoende helder waarom de posten incidenteel zouden zijn. In de Notitie structurele en incidentele baten en lasten van de Commissie BBV doet de commissie hierover een "stellige uitspraak". De Commissie BBV geeft met "stellige uitspraken" een interpretatie van de regelgeving die leidend is. Daarnaast ontbreekt de presentatie van het structurele saldo. Het structurele saldo geeft inzicht in de vraag in hoeverre uw structurele baten toereikend zijn om uw structurele lasten op te kunnen vangen.

Wij adviseren u het structureel begrotingssaldo en het overzicht met incidentele baten en lasten in uw begroting te presenteren conform de voorbeeldtabel van de Commissie BBV.

- ***Stelpost jeugdzorg***

Op 18 mei jl. heeft de Commissie van Wijzen uitspraak gedaan en advies gegeven over het geschil tussen Rijk en gemeenten over de structurele financiering van de jeugdzorg. Het Rijk heeft besloten in 2022 € 1,314 miljard extra beschikbaar te stellen voor de tekorten bij gemeenten vanwege de jeugdzorg. In lijn met de voorgaande jaren kunt u het gemeentelijk aandeel in de extra gelden oormerken als structureel dekkingsmiddel.

Voor de jaren vanaf 2023 is er nog onzekerheid over de (omvang van de) extra middelen voor de jeugdzorg. Een nieuw kabinet zal hierover moeten besluiten. In afwachting van de besluitvorming staan wij toe in uw begroting voor de jaarschijven 2023 tot en met 2025 een structurele stelpost te ramen. De omvang van deze stelpost is maximaal 75% van de bedragen uit de Hervormingsagenda Jeugd.

Conform de landelijk gemaakte afspraken en onze begrotingsrichtlijnen hebt u de stelpost benoemd als risico in de risicoparagraaf.

- ***Woningbouwbedrijf***

U stelt voor het Woningbedrijf een afzonderlijke begroting op. Uw accountant heeft u naar aanleiding van de controle van de jaarrekening 2020 geadviseerd om deze te integreren in de begroting van de gemeente. Wij worden graag geïnformeerd welke stappen u onderneemt naar aanleiding van dit advies.

Daarnaast bent u voornemens om o.a. de doorbelasting te onderzoeken van de rente en overhead naar het Woningbedrijf. In de begroting wordt onvoldoende inzichtelijk gemaakt hoe de hoogte van deze doorbelasting wordt bepaald. Wij worden graag geïnformeerd over de wijze waarop u deze kosten doorbelast en in hoeverre dit overeenstemt met de geldende regelgeving (BBV).

- **Inzicht in uw financiële positie**

Om te kunnen bepalen in hoeverre uw raming realistisch is, is inzicht noodzakelijk op de (belangrijke) ontwikkelingen van de financiële positie ten opzichte van de vorige begroting (verloopoverzicht). Dit vormt een wezenlijk onderdeel van de toelichting op de uiteenzetting van uw financiële positie. Een dergelijk overzicht met toelichting ontbreekt in uw begroting 2022. Wij verwachten van u dat u een dergelijke toelichting opneemt in de begroting 2023.

- **Herijking gemeentefonds**

U verwacht een voordeelgemeente te zijn voor wat betreft de herijking van het gemeentefonds. Op dit moment is hierover nog geen besluit genomen door het Rijk. Wij vinden het, met u, om die reden nog voorbarig om eventuele voordelen mee te nemen in de raming. U heeft de herverdeling dan ook niet opgenomen als voordeel.

- **Raming algemene uitkering op basis van lopende prijzen**

In de huidige begroting 2022 raamt u uw baten en lasten op basis van lopende prijzen, daar waar in de vorige begrotingen sprake was van constante prijzen. Het is aan u om te kiezen op welke wijze u uw baten en lasten raamt. Wij vinden het belangrijk dat u dit transparant opneemt in uw begroting en helder aangeeft wat de (financiële) gevolgen zijn van een dergelijke wijziging. Een dergelijke toelichting ontbrak echter in uw begroting. Wij vragen u om in het vervolg bij een dergelijke belangrijke wijziging helder te maken wat de (financiële) effecten zijn.

Daarnaast vinden wij het belangrijk dat uw begroting realistisch is. Wanneer u ervoor kiest om de algemene uitkering te ramen op basis van lopende prijzen, dan dient u daar ook rekening mee te houden bij de bepaling van de hoogte van de lasten.

- **Financiële kengetallen**

Om voor u als raad de gemeentelijke financiële positie inzichtelijker te maken en de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten, zijn gemeenten verplicht om een basisset van vijf financiële kengetallen op te nemen. Daarbij zegt een afzonderlijk kengetal weinig over hoe de financiële positie van de gemeente moet worden beoordeeld. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien. Dit omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een beeld geven van de financiële positie van een gemeente.

Het is aan u om normen en beleid vast te stellen over deze kengetallen, met een adequate toelichting. Op die manier kunt u deze set aan kengetallen gebruiken om hierop te sturen. Dat is immers de intentie vanuit de wetgeving.

De netto schuldquote van uw gemeente is zorgwekkend hoog. Dit houdt verband met de leningen die zijn aangetrokken voor het Woningbedrijf. U verwacht dat na 2023 er geen nieuwe leningen worden aangetrokken en dat de schuld dan weer kan dalen door de reguliere aflossingen.

Wij vragen u voor de volgende begroting beleid vast te stellen over hoe u wilt sturen op de kengetallen en hier rekening mee te houden bij de door u vastgestelde besluiten.

Vervolg

Wij verwachten zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk vóór 1 mei 2022 een reactie van u. Daarin dient u in ieder geval concreet aan te geven hoe u met de aandachts- en verbeterpunten aan de slag gaat. Het is uw verantwoordelijkheid om (een pakket van) maatregelen te treffen om het structureel en reëel evenwicht te herstellen en te behouden. Daarnaast ontvangt uw wethouder financiën in het tweede kwartaal van 2022 een uitnodiging van ons om een toelichting te geven op de actuele financiële situatie van de gemeente. Dit als opmaat voor onze monitoring hoe de gemeente aan de slag gaat met de gesignaleerde aandachts- en verbeterpunten.

Wenst u een uitgebreidere toelichting op onze bevindingen, of heeft u vragen over de financiële positie van uw gemeente? Neem dan contact op met Maria van den Broek.

Tenslotte

Wij willen ook stilstaan bij het financiële toekomstperspectief voor gemeenten. De aanhoudende onzekerheid over de te verwachten rijksmiddelen maakt het uitvoeren van uw taken geen gemakkelijke opgave. Wij realiseren ons dat ten eerste en blijven hier bij het Rijk aandacht voor vragen. Ook voor de komende jaren zijn gemeenten genoodzaakt moeilijke keuzes te maken. Wanneer u behoefte heeft om de financiële positie van uw gemeente met ons te bespreken, gaan wij hier graag met u het gesprek over aan. Neem zo nodig tijdig contact met ons op. Vanuit onze toezichthoudende rol volgen wij de financiële positie van onze gemeenten en informeren wij u over bijzondere ontwikkelingen rondom de gemeentefinanciën.

In maart vinden in alle Utrechtse gemeenten gemeenteraadsverkiezingen plaats. De financiële situatie van de gemeente krijgt ongetwijfeld een belangrijke plaats op de agenda van de nieuwe gemeenteraden en colleges van burgemeester en wethouders. De kaderstellende en controlerende taak van de raad zal meer dan ooit de aandacht vragen. Wij vragen u dan ook te bevorderen dat deze brief met onze aandachts- en verbeterpunten onder de aandacht van de nieuwe raden (en colleges) wordt gebracht. Zij kunnen hiermee dan rekening houden bij het opstellen van de begroting 2023.

Een afschrift van onze brief zenden wij – ter kennisgeving – naar uw college van burgemeester en wethouders.

Naast het financieel toezicht toetsen wij in het kader van het interbestuurlijk toezicht (IBT) ook uw taakuitvoering op de terreinen omgevingsrecht, vergunninghouders en informatie- en archiefbeheer. Deze werkvelden kennen een ander beoordelingsritme. Onze toezichtbrieven hierover ontvangt u op een ander tijdstip.

Wij publiceren de resultaten van ons toezicht op de IBT-kaart. Zie daarvoor op onze website: [interbestuurlijk toezicht](#). Deze brief wordt vanaf 1 maart 2022 ook toegankelijk via deze kaart.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

R.C.L. Strijk
Gedeputeerde Financiën, Organisatie, Economie en Europa

Belanghebbenden kunnen op grond van de Algemene wet bestuursrecht binnen 6 weken na de datum van verzending of uitreiking van dit besluit daartegen bezwaar maken door het indienen van een gemotiveerd bezwaarschrift. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan:

Gedeputeerde Staten van Utrecht, t.a.v. de secretaris van de AWB-Adviescommissie bezwaarschriften van PS en GS,
postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Indien bezwaar is gemaakt kan ook om een voorlopige voorziening worden gevraagd, als er tijdelijke maatregelen nodig zijn waarmee niet tot de beslissing op het bezwaarschrift kan worden gewacht. Het verzoek moet worden gedaan bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht. Bij het verzoek om voorlopige voorziening moet een kopie van het bezwaarschrift worden gevoegd. Hiervoor is griffierecht verschuldigd.

